

Faglig opdatering

Klar til 2024

Til medlemmer af FSR - danske revisorer

Fagligt klar til 2024: Regnskab, revision, kvalitet og meget mere

Kære medlem af FSR – danske revisorer

Velkommen til dette års faglige opdatering.

Vi har her samlet en række relevante nyheder, vi har udgivet i 2023. Hovedvægten er på områderne bæredygtighed, regnskab, revision og erklæringer, men også skat, erhvervsret og kvalitetsområdet er med i årets faglige opdatering. Publikationen indeholder også udvalgte kendelser fra Revisornævnet.

Traditionen tro indeholder årets faglige opdatering links til de mange faglige nyheder på vores hjemmeside, hvor du kan læse meget mere om de enkelte områder og genopfriske nogle centrale forhold.

Du kan løbende holde dig orienteret i vores nyhedsmail og på vores hjemmeside. Du er også velkommen til at skrive til [Faglig Hotline](#) med spørgsmål inden for regnskab og bæredygtighed, erklæringer, selskabsret, hvidvask, kvalitet og revisorlovgivning generelt.

På vegne af teamet i FSR – danske revisorer

Camilla Hesselby
Vicedirektør

Redaktionen er afsluttet den 1. december 2023.

Du kan finde dette års og tidligere års udgivelser af Faglig opdatering på vores hjemmeside: fsr.dk/vaerktoejer/fagboeger-og-publikationer/publikationer/faglig-opdatering

Indholdsfortegnelse

Bæredygtighed	3
Bæredygtighedsrapportering og CSRD.....	3
Bæredygtighedsstandarderne, ESRS.....	3
Revisors erklæring på bæredygtighedsrapportering.....	4
Bæredygtighedsakademiet.....	4
SMV'ers arbejde med bæredygtighed.....	4
Arrangementer om bæredygtighed og ESG.....	5
FSR – danske revisors hjemmeside.....	5
Bestyrelser og bæredygtighed.....	5
Revisionsudvalg og bæredygtighed.....	6
Regnskab	7
Størrelsesgrænser øges med ca. 25 procent.....	7
Fokus på udvalgte regnskabsmæssige områder.....	7
Virksomhedens gennemsnitlige antal heltidsbeskæftigede.....	8
COVID-19.....	8
Indregning af kompensation i årsregnskabet.....	8
Tilbagebetaling af kompensation: præsentation i årsregnskabet.....	8
Erhvervsstyrelsen minder om at indberette årsrapporten.....	9
Indberetning af årsrapporter i Inline XBRL.....	9
Digital bogføring.....	9
Fokus på fravalg af revision.....	10
50 millioner kroners revisionspligten.....	10
Revisorpligt i risikobrancher.....	10
Revision og erklæringer	12
REVU's udtalelser og REVU mener.....	12
REVU's vejledninger.....	12
REVU's artikler om ajourførte internationale standarder.....	12
Revision – offentligt område.....	13
Etik og uafhængighed.....	14
Etiske dilemmaer.....	15
Cybersikkerhed.....	16
Økonomisk kriminalitet og hvidvask.....	17
Skat og moms	19
Skat.....	19
Moms og afgifter.....	21
Erhvervsret	23
GDPR for små virksomheder.....	23
Erhvervsstyrelsen ændrer praksis ved visse fusioner og spaltninger.....	23
Grænseoverskridende regler.....	23
Kvalitet	24
Værktøjer til implementering og forståelse af de nye ISQM-standarder.....	24
Årsagsanalysen: Et vigtigt værktøj til sikring af høj kvalitet.....	24
Erhvervsstyrelsens årsberetning om tilsyn og kontrol 2022.....	24
Faglig Hotline	25
Er der krav om billedlegitimation?.....	25
Revisors uafhængighed ved afgivelse af vurderingsberetning.....	25
Har selskabet revisionspligt?.....	25
Revisionspligt når balance overskrider 50 millioner kroner.....	26
Tilbageførsel af en nedskrivning.....	26
Note om særlige poster.....	26

Revisorerklæring i risikobrancher	26
Revisors oplysningsforpligtelse ved kundes konkurs	27
Digitale underskrifter på regnskabsdokumenter	27
Revisorens tavshedspligt	27
Skal moderselskabet revideres?	27
Kendelser fra Revisornævnet og domme	28
Baggrund	28
Revisornævnskendelser og domme	28

Bæredygtighed

Bæredygtighedsrapportering og CSRD

EU's direktiv for bæredygtighedsrapportering, CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive), får stor indvirkning på en lang række virksomheder. CSRD rummer også en stor opgave for revisorerne, da det nu bliver lovpligtigt for virksomheder underlagt CSRD at få en erklæring på deres bæredygtighedsrapportering.

Efter den endelige godkendelse af CSRD i EU er næste fase implementering af CSRD i dansk lovgivning. Det omfatter ændringer til blandt andet årsregnskabsloven, revisorloven og selskabsloven, og vi har netop haft et omfattende lovudkast med tilhørende bekendtgørelser i høring. Den endelige implementering af CSRD afventer nu Folketingets behandling af lovforslaget. Vi forventer, at lovforslaget vedtages til sommer før Folketingets sommerferie. Lovændringerne vil dermed få virkning med tilbagevirkende kraft for de virksomheder, der skal aflægge bæredygtighedsrapportering første gang for regnskabsåret 2024.

Vi har tidligere bragt en artikelserie i SIGNATUR, hvor vi ser nærmere på de kommende krav i CSRD til virksomheder og revisorer. Artikelserien på i alt fire dele dækker CSRD, hvem direktivet omfatter og tidsplanen for virksomheder, der bliver omfattet, hvad virksomhederne skal rapportere om, og gældende krav i årsregnskabsloven sættes op imod kravene i CSRD. Desuden ser vi på de ændrede krav til revisors erklæring på bæredygtighedsrapporter. Artikelserien kan læses her:

- [EU-direktivet for rapportering om bæredygtighed \(del 1\)](#)
- [EU-direktivet for rapportering om bæredygtighed \(del 2\)](#)
- [EU-direktivet for rapportering om bæredygtighed \(del 3\)](#)
- [EU-direktivet om rapportering om bæredygtighed \(del 4\)](#)

Bæredygtighedsstandarderne, ESRS

Når vi siger CSRD, så siger vi i samme ombæring også ESRS. ESRS står for European Sustainability Reporting Standards og er de bæredygtighedsstandarder, som virksomheder, der er underlagt CSRD, skal rapportere efter. ESRS indeholder altså de konkrete rapporteringskrav. CSRD kan dermed ses som rammen for bæredygtighedsrapporteringens omfang, mens ESRS indeholder de gældende standarder til, hvad og hvordan virksomhederne konkret skal rapportere på bæredygtighed.

ESRS er et omfangsrigt og komplekst sæt af 12 standarder. Oplysningskravene i den generelle standard, ESRS 2, er obligatoriske. Alle andre oplysningskrav er nu genstand for en væsentlighedsvurdering ud fra den dobbelte væsentlighedsmodel.

Den 31. juli kunne vi berette, at [Kommissionen vedtager de endelige europæiske standarder for bæredygtighedsrapportering](#). Forud for vedtagelsen af de endelige ESRS var der sket en række ændringer fra de udkast, som EFRAG havde offentliggjort i november 2022, og som [Kommissionen i juni 2023 endelig fremlagde med kun en fire ugers høring](#).

Den danske oversættelse af ESRS er desværre fejlbehæftet og af lav kvalitet. Oversættelsen er meningsforstyrrende og komplicerer fortolkningen af bæredygtighedsstandarderne betragte-

ligt, så brugen af den danske version risikerer at give problemer for både virksomheder og revisorer. Det har vi naturligvis gjort myndighederne opmærksom på, og vi arbejder på at få oversættelsen forbedret i tæt dialog med Erhvervsstyrelsen og EU's Translation Service.

Revisors erklæring på bæredygtighedsrapportering

Revisorerne får en stor opgave med at afgive erklæring på virksomheders bæredygtighedsrapportering. Tidligere er erklæringer på bæredygtighedsrapportering sket på frivillig basis. Nu bliver det for virksomheder omfattet af CSRD lovpligtigt at få en erklæring på sin bæredygtighedsrapportering. De frivillige erklæringer er hovedsageligt afgivet efter ISAE 3000, og det er også den standard, vi kommer til at se blive brugt, når de første erklæringer skal gives på bæredygtighedsrapporterne for regnskabsåret 2024.

Der er fra international side ved at blive udarbejdet en ny [international standard til erklæring på bæredygtighedsrapportering](#), ISSA (International Standard on Sustainability Assurance) 5000. ISSA 5000 skal dække generelle krav til erklæring på bæredygtighedsrapportering. Første udkast til erklæringsstandard har vi set i august 2023, og den endelige godkendelse af standarden forventes i september 2024. Hvornår erklæringen tages i brug i EU kommer til at hænge sammen med EU-Kommissionens godkendelse af standarden. EU-Kommissionen skal senest den 1. oktober 2026 vedtage en delegeret retsakt, der fastsætter erklæringsstandard med begrænset sikkerhed.

Bæredygtighedsakademiet

[FSR – danske revisorerer nye Bæredygtighedsakademi er godt på vej](#), kunne FSR – danske revisorer meddele inden sommerferien i juni 2023. Den 1. oktober 2023 kunne vi så åbne op for de første tilmeldinger på [Bæredygtighedsakademiet \(fsr.dk\)](#). FSR – danske revisorerer Bæredygtighedsakademi er sat i verden for at klæde revisorbranchen på til at rådgive kunderne om arbejdet med bæredygtighed og til at løfte erklæringsopgaver i relation til selskabernes bæredygtighedsrapportering.

Bæredygtighedsakademiet består af 30 timers undervisning fordelt på 22 timers onlinesessioner og otte timers fremmødeundervisning.

Bæredygtighedsakademiet kan tages af allerede godkendte revisorer og kan i en overgangsperiode bruges som adgangsbillet til at blive godkendt bæredygtighedsrevisor med muligheden for at erklære sig på bæredygtighedsrapporter, der aflægges efter CSRD.

De revisorer, der ikke har mulighed for at benytte overgangsordningen, skal til en [kommende revisoreksamen i bæredygtighed](#). CSRD stiller krav om, at disse kandidater skal have mindst otte måneders erfaring med at udføre erklæringsopgaver om bæredygtighedsrapportering, og at kandidaterne skal op til en skriftlig eksamen. Vi forventer, at første bæredygtighedseksamen skal afholdes i 2025.

SMV'ers arbejde med bæredygtighed

SMV'er spiller en afgørende rolle i den bæredygtige omstilling. [SMV'er skal integrere bæredygtighed for at sikre langsigtet succes](#), da risiciene ved ikke at integrere bæredygtighed i deres forretningsmodel kan indebære tab af kunder, svagheder i forsyningskæden og afhængighed

af knappe ressourcer. Revisorer kan spille en vigtig rolle som rådgivere og hjælpe SMV'er med at udnytte mulighederne ved den bæredygtige omstilling.

Erhvervsstyrelsen har i 2023 udgivet en [ny vejledning om bæredygtig omstilling til danske virksomheder](#). Store virksomheder, men også de små og mellemstore virksomheder, kommer til at mærke et pres på at bidrage til den bæredygtige omstilling. Det har Erhvervsstyrelsen sat fokus på i deres vejledning: [Virksomhedsguiden – Bæredygtig omstilling](#).

Arrangementer om bæredygtighed og ESG

FSR – danske revisorer fik i løbet af året samlet flere hundrede mennesker om bæredygtighedsagendaen. I år blev der med SMV'erne i fokus afholdt [SMV'ernes ESG-rapportering – den gode værdikædedialog!](#) Her satte FSR – danske revisorer sammen med UN Global Compact Network Denmark lys på SMV'ers ESG-rapportering og den gode værdikædedialog. Selvom det i første omgang kun er de største virksomheder, der bliver omfattet af CSRD, så vil SMV'er også blive påvirket grundet lovgivningens øgede fokus på at afdække virksomhedernes væsentlige indvirkninger i hele værdikæden. Store og små virksomheders værdikædesamarbejde bliver altså en vigtig faktor. Det blev der sat fokus på i FN Byen den 27. september.

Dertil blev der i Børssalen den 1. november afholdt [ESGdag 2023 – En ny virkelighed](#). FSR – danske revisorer afholdt i samarbejde med Dansk Erhverv og Finans Danmark en konference, hvor der var fokus på synergien mellem den finansielle sektor, revisorer og virksomheder. Danske virksomheder befinder sig i en ny virkelighed, hvor bæredygtig omstilling er afgørende. ESG og bæredygtighed er nu en integreret del af virksomhedernes strategi for at imødekomme nye krav og forventninger. Samarbejdet mellem virksomheder, revisorer og den finansielle sektor spiller en vigtig rolle i denne nye virkelighed, hvor bæredygtighed er i fokus. Handlekraft og bæredygtige investeringer på tværs af erhvervslivet er nødvendige for at opnå nationale og globale klimamål. Det kræver dialog, samarbejde og fælles forpligtelse til at drive den nødvendige forandring.

FSR – danske revisorerers hjemmeside

FSR – danske revisorerers hjemmeside er blevet opdateret, så du som medlem af FSR – danske revisorer kan finde en masse information om bæredygtighedsrapportering og blive klogere på agendaen som revisor. Det er muligt både at dykke ned i rapporteringsdelen, revisors erklæring og hjælp til SMV'erne. Dertil har vi også en FAQ om revisors erklæring om bæredygtighedsrapportering samt vores løbende nyheder om emnet. Hold dig løbende opdateret her: [CSR og bæredygtighed \(fsr.dk\)](#).

Bestyrelser og bæredygtighed

2023 har stået i bæredygtighedens tegn, men hvordan påvirker de nye bæredygtighedskrav egentlig de overvejelser, virksomhedernes bestyrelser gør sig? Accountancy Europe, ecoDA og ECIIA har i samarbejde udarbejdet en publikation, som er med til at give indsigt i, hvilke spørgsmål bestyrelsen bør stille sig selv i forbindelse med de nye bæredygtighedskrav.

[Læs mere her](#)

Revisionsudvalg og bæredygtighed

Virksomheders revisionsudvalg kommer til at spille en stor rolle for virksomheders arbejde med bæredygtighedsoplysninger efter CSRD. IFAC har offentliggjort et kort notat, der har til formål at guide revisionsudvalg i deres kommende arbejde.

[Læs mere her](#)

Regnskab

Størrelsesgrænser øges med ca. 25 procent

Et lovudkast til ændring af årsregnskabsloven lægger op til at øge regnskabsklassernes størrelsesgrænser for balancesum og nettoomsætning med ca. 25 procent.

Hvis Folketinget beslutter at øge årsregnskabslovens størrelsesgrænser, vil en del danske virksomheder gå et trin ned i regnskabsklasse, fx fra klasse C til klasse B. Det er dog endnu ikke klart, hvornår de forhøjede størrelsesgrænser reelt kan anvendes.

[Læs mere her](#)

Fokus på udvalgte regnskabsmæssige områder

Vi har opdateret nogle tidligere artikler, der sætter fokus på udvalgte regnskabsmæssige områder i årsregnskabslovens regnskabsklasse B. Her kan du hurtigt få genopfrisket hovedreglerne på følgende områder:

- [Fokus på anvendt regnskabspraksis](#)
- [Fokus på måling og afskrivning af ejendomme](#)
- [Fokus på immaterielle aktiver](#)
- [Fokus på oplysninger om tilgodehavender og gæld](#)

Disse områder er - tillige med en lang række andre områder – også beskrevet i FSR – danske revisors Regnskabsvejledning for klasse B- og C-virksomheder, som blev opdateret i oktober 2022. Du finder vejledningen her [Regnskabsvejledning for klasse B- og C-virksomheder – oktober 2022 \(fsr.dk\)](#).

Nogle særlige forhold for virksomheder i klasse A er beskrevet i Erhvervsstyrelsens vejledning fra 2017, der bl.a. omhandler:

- Afskrivninger på bygninger
- Måling af investeringsaktiver
- Måling af gæld

[Læs mere her](#)

Investeringsejendomme – vejledning fra ERST

Erhvervsstyrelsen har udarbejdet en vejledning om regnskabsmæssig behandling af investeringsejendomme, der måles til dagsværdi efter årsregnskabslovens § 38. Vejledningen tager udgangspunkt i årsregnskabslovens regler og de internationale regnskabsstandarder, der skal anvendes til at udfylde årsregnskabslovens rammeregler. Vejledningen er relevant for både virksomheder og revisorer.

[Læs mere her](#)

Virksomhedens gennemsnitlige antal heltidsbeskæftigede

En virksomheds gennemsnitlige antal heltidsbeskæftigede i løbet af regnskabsåret kan være afgørende for virksomhedens indplacering i en regnskabsklasse og virksomhedens mulighed for at fravælge revision. I sjældne tilfælde kan det være afgørende, om virksomhedens beregning af gennemsnitligt antal heltidsbeskæftigede – med decimaler – kan rundes ned til et helt antal personer.

[Det kan du læse mere om her.](#)

COVID-19

Emnet COVID-19 er desværre endnu ikke slutfregnet i mange danske virksomheder, og derfor er den regnskabsmæssige behandling også relevant for 2022-årsrapporterne.

Indregning af kompensation i årsregnskabet

Erhvervsstyrelsens vejledning om regnskabsmæssige problemstillinger relateret til COVID-19-kompensationsordningerne er stadigvæk relevant for virksomheder, der har modtaget kompensation fra eksempelvis kompensationsordningerne for løn og for faste omkostninger:

- 1) Præsentation af kompensation vedr. løn
- 2) Præsentation af kompensation vedr. faste omkostninger
- 3) Oplysninger om særlige poster i resultatopgørelsen
- 4) Fastlæggelse af indregningstidspunktet for kompensation
- 5) Noten om honorar til revisor (store klasse C-virksomheder)
- 6) Regnskabsmæssig behandling af nedsættelse af lejeomkostninger, herunder huslejenedsættelser.

[Læs mere her](#) / [Erhvervsstyrelsens vejledning](#)

Tilbagebetaling af kompensation: præsentation i årsregnskabet

Nogle virksomheder skal tilbagebetale hele eller dele af COVID-19-kompensationen, fx fordi nogle forhold har udviklet sig anderledes, end virksomheden forudså/skønnede på ansøgnings-tidspunktet.

Regnskabsmæssigt skal virksomheden tage stilling til, om pligten til at tilbagebetale en modtaget kompensation skal anses som et ændret regnskabsmæssigt skøn, eller om det er udtryk for, at der er en fejl i det tidligere årsregnskab, hvor kompensationen blev indregnet.

Er der tale om et ændret skøn, vil pligten til at tilbagebetale typisk påvirke virksomhedens resultatopgørelse negativt. Posten "Andre driftsindtægter" kan blive negativ, og det kræver ofte en forklaring i noterne.

[Læs mere her](#)

Erhvervsstyrelsen minder om at indberette årsrapporten

Erhvervsstyrelsen sender fremadrettet en påmindelse til virksomhederne, når det er ved at være tid til at indberette årsrapport. Styrelsen sender en påmindelse til danske virksomheders digitale postkasse op til seks uger inden, fristen for at indberette årsrapport udløber. Styrelsen sender også en kopi til et af ledelsesmedlemmernes private digitale postkasse.

[Læs mere her](#)

Indberetning af årsrapporter i Inline XBRL

For 2025-årsrapporten bliver det et krav for selskaberne at indberette årsrapporter i inline XBRL. Det vil herefter ikke længere være muligt at indberette årsrapporter i XBRL – og PDF-format.

Ændringen har virkning for regnskaber med balancedato den 1. januar 2025 eller senere. Virksomheder med kalenderåret som regnskabsår skal således først indberette i inlineXBRL-format i foråret 2026. Systemleverandører, virksomheder og revisorer har dermed tid til at forberede sig.

Ændringen er indarbejdet i indsendelsesbekendtgørelsens § 17 om indberetning af årsrapporter.

Se Erhvervsstyrelsens nyhed her: [Fra 2025 skal alle selskaber kun indberette deres årsrapport i ét format | erhvervsstyrelsen.dk](#)

[Du kan læse om Erhvervsstyrelsens forslag til ændringen her](#)

Digital bogføring

Mange virksomheder i årsregnskabslovens klasse B, C og D skal i løbet af 2024 bogføre i et digitalt bogføringssystem, der opfylder en række krav, og opbevare visse købs- og salgsbilag digitalt. Starttidspunktet afhænger af, om virksomheden vælger at bogføre i et registreret standardssystem eller et ikke-registreret system (fx et specialtilpasset system):

- Vælger virksomheden et registreret standard bogføringssystem, skal virksomheden anvende systemet fra starten af det regnskabsår, der begynder den 1. juli 2024 eller senere. Virksomheder med kalenderårsregnskab kan således vente med at anvende systemet til den 1. januar 2025.
- Vælger virksomheden et ikke-registreret bogføringssystem (fx et specialtilpasset system), skal virksomheden anvende systemet fra starten af det regnskabsår, der begynder den 1. januar 2025 eller senere. Virksomheder med kalenderårsregnskab skal således anvende systemet fra den 1. januar 2025. Virksomheder med regnskabsår, der begynder den 1. juli 2025, kan vente med at anvende systemet til dette tidspunkt.

[Se bekendtgørelsen om ikrafttræden her](#)

Der er krav om, at bogføringssystemerne skal kunne håndtere elektroniske fakturaer (e-faktura), men der er endnu kun krav om, at virksomhederne skal anvende e-faktura ved salg til offentlige virksomheder.

Erhvervsstyrelsen har udarbejdet omfattende vejledning om de nye bogføringsregler, som kan ses her: [Bogføring | erhvervsstyrelsen.dk](https://erhvervsstyrelsen.dk/bogfoering)

Du kan også læse om nogle grundlæggende forhold her:

[Udbydere af digitale standard bogføringssystemer skal anmelde systemet senest den 31. oktober \(fsr.dk\)](https://erhvervsstyrelsen.dk/udbydere-af-digitale-standard-bogfoeringssystemer-skal-anmelde-systemet-senest-den-31-oktober-fsr.dk)

[Krav til digitale standard bogføringssystemer \(fsr.dk\)](https://erhvervsstyrelsen.dk/krav-til-digitale-standard-bogfoeringssystemer-fsr.dk)

Fokus på fravalg af revision

Reglerne om revisionspligt fremgår af årsregnskabslovens § 135. Som udgangspunkt er virksomheder i regnskabsklasse B omfattet af revisionspligt, men kan som alternativ til revision vælge udvidet gennemgang. I nogle tilfælde kan en virksomhed fravælge både revision og udvidet gennemgang.

Her kan du [genopfriske reglerne og læse om:](#)

- Fravalg af revision
- Holdingvirksomheder
- Nystiftede virksomheder
- Virksomheder med balancesum over 50 millioner kroner
- Virksomheder, der ikke kan fravælge revision
- Virksomheder, der i en periode ikke kan fravælge revision
- Fravalg af revision skal oplyses i årsrapporten
- Husk i øvrigt ved fravalg
- Udvidet gennemgang af årsregnskabet

50 millioner kroners revisionspligten

Når et selskab overskrider en balancesum på 50 millioner kroner to år i træk, kan selskabet ikke anvende de almindelige regler om fravalg af revision i årsregnskabslovens § 135. Selskabet skal derfor vælge en godkendt revisor på generalforsamlingen, som skal revidere selskabets årsregnskab. En virksomhed i regnskabsklasse B kan dog nøjes med en udvidet gennemgang.

Når en virksomheds balancesum ikke længere overskrider 50 millioner kroner, kan generalforsamlingen fravælge revision på førstkommende ordinære generalforsamling efter, at balancesummen er under 50 millioner kroner et enkelt år.

Reglerne har virkning for regnskabsår, der begynder den 1. januar 2023 eller senere.

[Her kan du læse mere om indtræden og udtræden af 50 millioner kroners revisionspligten](#)

Revisorpligt i risikobrancher

Reglerne om revisorpligt i risikobrancher har virkning for regnskabsår, der begynder den 1. januar 2023 eller senere. Omfattede virksomheder med kalenderårsregnskab skal have en revisorerklæring på årsregnskabet i foråret 2024.

De forholdsvis nye regler om revisorpligt fremgår af årsregnskabslovens § 135, stk. 5, og er relevante for nogle af de små virksomheder i regnskabsklasse B, der lovligt har fravalgt revision og udvidet gennemgang. En virksomhed, der er omfattet af regnskabsklasse B og tilhører en klassificeret risikobranche, skal lade sit årsregnskab forsyne med en erklæring efter eget valg fra en uafhængig, godkendt revisor, hvis virksomheden i to på hinanden følgende år overskrider en nettoomsætning på 5 millioner kroner.

Her kan du [genopfriske reglerne om revisorpligt og læse om:](#)

- Indtræden i revisorpligt
- Udtræden af revisorpligt
- Opgørelse af nettoomsætningen
- Revisor skal ikke vælges og registreres som virksomhedens revisor
- Revisor skal altid være uafhængig
- Risikobrancherne

Revision og erklæringer

REVU's udtalelser og REVU mener

Opdatering REVU's udtalelser og REVU mener om reference til ISQM i revisors erklæring

Revisionsteknisk Udvalg har opdateret erklæringseksempler i REVU's udtalelse om ISAE 3000 og udtalelsen om Rapportering om selskabers vederlagsrapport. Opdateringerne kommer som følge af ikrafttrædelse af ISQM 1 »International Standard on Quality Management 1«. Baggrunden for ajourføringen kan du læse i REVU mener om reference til ISQM 1 i revisors erklæring.

[To af REVU's udtalelser er opdateret \(fsr.dk\)](#)

[REVU mener: Reference til ISQM 1 i revisors erklæring \(fsr.dk\)](#)

REVU's vejledninger

Revisors opgaver om opstilling af regnskaber

REVU's vejledning om revisors opgaver om opstilling af regnskaber – det, vi i daglig tale kalder "assistanceerklæringer" - er en praktisk vejledning, som revisorer kan hente inspiration i.

Vejledningen indeholder blandt andet eksempler på mulige handlinger og praktiske problemstillinger, som revisor kan støde på ved afgivelse af en assistanceerklæring, og indeholder REVU's bud på, hvordan en sådan opgave kan løses, så både reguleringens krav og revisors behov for dokumentation tilgodeses.

[Læs mere her](#)

REVU's artikler om ajourførte internationale standarder

Artikler om ajourført ISA 220

REVU har bidraget med en artikel i Revision & Regnskabsvæsen, nr. 1 2023, og har udarbejdet et notat om den ajourførte ISA 220 »Kvalitetsstyring ved revision af et regnskab«. ISA 220 (ajourført) træder i kraft for revision af regnskaber, der begynder 15. december 2022 eller senere.

Artiklen og notatet er tilgængelige på fsr.dk og giver et overblik over de væsentligste ændringer til standarden, herunder udvidelsen af definitionen af opgaveteam, øgede krav til den opgaveansvarlige partners involvering og ansvar i revisionsopgaven.

[Læs mere her](#)

Du finder alle [REVU's udtalelser, REVU mener, vejledninger og artikler](#) på foreningen hjemmeside

Revision – offentligt område

Frie skoler: årsrapport 2022

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK) orienterede i november 2022 om de nye krav i bogføringsloven. Beskrivelse af virksomhedens bogføringsprocedure trådte i kraft 1. januar 2023, mens flere krav er udskudt ([Digitale regler i bogføringsloven er forsinket \(fsr.dk\)](#)).

De frie skoler og deres revisorer bør løbende holde sig orienteret via [STUK's hjemmeside](#), hvor der findes retningslinjer for aflæggelse af årsrapporter.

STUK fremhævede i sin orientering i december 2022 på det frie område, at der er tilføjet et nyt afsnit "Tilsyn i årets løb" under ledelsesberetning i paradigmet for 2022 med nærmere beskrivelse heraf i vejledningen for 2022. Revisor skal i sit arbejde sikre, at paradigmerne efterleves af ledelsen i regnskabsaflæggelsen.

Temabaseret kvalitetskontrol om revision af frie skoler og regulerede institutioner

Erhvervsstyrelsen har gennemført temabaseret kvalitetskontrol om revision af frie skoler og regulerede institutioner under Børne- og Undervisningsministeriet. Kontrollen viste, at kvaliteten af revisors arbejde generelt skal løftes fremadrettet på flere områder.

Kontrollen omfattede 29 revisionsvirksomheder og 40 erklæringsopgaver. Erhvervsstyrelsens temabaserede kontrol viste blandt andet, at der i 14 ud af 29 revisionsvirksomheder ikke fandtes et kvalitetssikringsystem, der indeholdt specifikke politikker og procedurer rettet mod opgaveløsning og erklæring af frie skoler og regulerede skoler. I 7 ud af 29 revisionsvirksomheder har styrelsen vurderet, at revisionsvirksomheden ikke havde et koncept for opgaveløsningen.

Opmærksomhedspunkter fra Erhvervsstyrelsen:

- Revisor skal altid tilpasse opgaveløsningen, herunder planlægning og udførelsen, til de konkrete omstændigheder, herunder især de særlige krav i SOR 6 (juridisk-kritisk revision) og SOR 7 (forvaltningsrevision) samt de særlige krav fra Børne- og Undervisningsministeriet om emner uden for rotation
- Revisor skal udarbejde tilstrækkelige arbejdsopgaver, der dokumenterer revisors udførte handlinger, overvejelser, vurderinger og konklusioner på udførte handlinger grundigt, og sikre, at der er sammenhæng mellem revisors rapportering i revisionsprotokollatet og revisors øvrige arbejdsopgaver (rød tråd).

I halvdelen af de gennemgåede erklæringsopgaver fandt Erhvervsstyrelsen ikke tilstrækkelig dokumentation for gennemgang af lønområdet. Det blev også konstateret, at det ikke var tilstrækkeligt dokumenteret, at revisor havde påset, om bestyrelsen var beslutningsdygtig og uafhængig.

Paradigmer fra STUK skal altid anvendes. Paradigmerne findes på STUK's hjemmeside eller via følgende links: [For revisorer på regulerede institutioner | Børne- og Undervisningsministeriet \(uvm.dk\)](#) og [Paradigme til kontering og årsrapport for 2022 | Børne- og Undervisningsministeriet \(uvm.dk\)](#)

FSR – danske revisorer er i dialog med Erhvervsstyrelsen og STUK om, hvordan vi i fællesskab sikrer en øget kvalitet på området.

Hele rapporten kan læses her: [Temabaseret kvalitetskontrol af revision af regulerede institutioner og frie skoler under Børne- og Undervisningsministeriets område \(erhvervsstyrelsen.dk\)](#)

Etik og uafhængighed

Notat: Etikudvalgets overvejelser om revisors uafhængighed i forbindelse med afgivelse af erklæringer om bæredygtighedsrapportering

CSRD træder i kraft fra årsskiftet. For første gang bliver der lovkrav om revisorerklæring på virksomhedernes bæredygtighedsrapportering.

Revisorernes opgave bliver grundlæggende den samme, som det har været i et århundrede på det finansielle område: At sikre tillid og troværdighed om virksomhedernes oplysninger. Men erklæringsemnet er nyt, og der er fortsat mange uklarheder, som giver praktiske udfordringer for både virksomheder og revisorer.

Blandt andet mangler der klare vejledninger om revisors uafhængighed i forbindelse med bæredygtighedserklæringer. Derfor har Etikudvalget i FSR – danske revisorer formuleret en fortolkning af reglerne, som alle revisorer kan bruge som inspiration og vejledning.

[Læs mere her](#)

Notat om digitalisering og kundens automatiske betalinger

Etikudvalget har udarbejdet et notat om digitalisering og kundens automatiske betalinger. Notatet har til formål at redegøre for de uafhængighedsovervejelser, der gør sig gældende i situationer, hvor en kunde, der assisteres af revisor, har tilmeldt sig automatiske betalinger.

[Læs mere her](#)

I den søde juletid... hvis revisor giver eller modtager gaver

December måned er kommet, og kalenderlyset er blevet tændt. December betyder for mange gavetid, også i relation til forretningsforbindelser og samarbejdspartnere. Derfor mindes om uafhængighedsbekendtgørelsens bestemmelse om gavegivning og modtagelse af erkendtligheder, der i nogle tilfælde kan udgøre en trussel mod revisors uafhængighed.

[Læs mere her](#)

Notat om non-assurance services til IESBA PIEs efter skærper i IESBA Code of Ethics

Etikudvalget har udarbejdet et notat vedrørende non-assurance services til IESBA PIEs efter skærper i IESBA Code of Ethics. Ændringerne træder i kraft den 15. december 2022 og vedrører særligt IESBA PIEs.

[Læs mere her](#)

Offentliggørelse af IESBA Handbook 2023 og information om oversættelse

IESBA har i september 2023 offentliggjort IESBA Handbook 2023, der har indarbejdet ændringer vedrørende definitionen af "engagement team" og koncernrevisioner, der træder i kraft 15. december 2023.

[Læs mere her](#)

Ændringer til IESBA Code of Ethics om “the Definition of Engagement Team and Group Audits”

IESBA har offentliggjort de vedtagne ændringer til IESBA Code of Ethics vedrørende definitionen af et erklæringsteam og koncernrevision, der træder i kraft den 15. december 2023. I nyheden [her](#) kan du læse et kort resume af de mest centrale ændringer, og [her](#) kan du downloade IESBA's Q&A om emnet.

Ændringer til IESBA Code of Ethics om “technology related revisions”

IESBA har offentliggjort de vedtagne ændringer til IESBA Code of Ethics om brugen af teknologi. Ændringerne har til formål at forbedre Codens robusthed og øge dens relevans i et miljø, der hele tiden udvikles af hastige teknologiske fremskridt. Ændringerne træder i kraft den 15. december 2024.

[Læs mere her](#)

Etiske dilemmaer

Når snakken går om den nye medarbejder – opfølgning på dilemma

Medarbejdere er en knap ressource i revisorbranchen, og der bliver gjort mange tanker om, hvordan man kan sikre medarbejdernes fortsatte tilknytning. Spørgsmålet er dog, om man trods knaphed på medarbejdere fortsat ønsker at beholde alle. Om en af de nye medarbejdere går der nemlig det rygte, at vedkommende kopierede store dele af sin kandidatafhandling fra en tidligere aflevering, uden at det blev opdaget.

[Læs mere her](#)

Revisionsvirksomhedens egen overholdelse af persondataskyttelsesregler – opfølgning på dilemma

I dette dilemma var spørgsmålet, hvordan en revisor bør forholde sig, da vedkommende opdager, at fortrolig information (herunder personoplysninger) om en kollegas revisornævns sag ved en fejl er blevet arkiveret i alle revisionsfiler, som denne kollega er tilknyttet revisionen af, og som ca. 100 kollegaer i revisionsvirksomheden har adgang til.

[Læs mere her](#)

Kan dit revisorhonorar sponsoreres? – opfølgning på dilemma

Revisor reviderer en lokal forening, der arbejder med bæredygtighed til gavn for byen og dens erhvervsliv. En del af foreningens indtægter stammer fra sponsorater, og en af foreningens nye sponsorer ønsker specifikt at sponsorere revisors honorar. Det grundlæggende spørgsmål var derfor, om en revisors honorar kan sponsoreres af en specifik sponsor.

[Læs mere her](#)

At være eller ikke være ramt af afsmitning – opfølgning på dilemma

Mange trusler mod revisors uafhængighed er forholdsvis lette at fortolke. Anderledes vanskeligt bliver det, når man skal vurdere, om en person, der intet har med erklæringsopgaven at gøre, skal inddrages i uafhængighedsvurderingen ved afgivelse af erklæringer med sikkerhed.

[Læs mere her](#)

Når tiden er knap og kravene høje – opfølgning på dilemma

Dokumentation, kundekendskabsprocedurer, udfyldelse af tjeklister og lignende er alt sammen opgaver, der er vigtige at udføre, men som ikke nødvendigvis giver værdi for kunden, og som sluger en stor del af honoraret. Spørgsmålet var, om der er noget at gøre ved det.

[Læs mere her](#)

Revisor med sidegesjæft – opfølgning på dilemma

Revisor får viden om, at en af dennes kollegaer har en bibeskæftigelse med drift af en krypto-handelsplatform, der blandt andet varetages i arbejdstiden, og hvor kollegaen endvidere trækker på revisionsvirksomhedens ressourcer. Dilemmaet består herefter i, om revisor skal intervere og fortælle vedkommendes chef, alternativt revisionsvirksomhedens ledelse, herom, eller om revisor blot skal blande sig udenom.

[Læs mere her](#)

Cybersikkerhed

Verden omkring os bliver mere og mere digital, hvilket giver flere angrebsflader til de cyberkriminelle, og dermed øges cyberrisiciene. Også i 2022 advarede Center for Cybersikkerhed danskerne og de danske virksomheder om en "meget høj" risiko for at blive ofre for cyberangreb.

[Læs mere om cybertruslen](#)

[Her finder du FSR's faktaark – Er din virksomhed it-sikker?](#) – som FSR – danske revisors medlemmer kan anvende i dialogen med kunderne om cybersikkerhed. Du skal ikke have stor indsigt for at benytte arket og tage dialogen med kunderne.

Er din virksomhed it-sikker?
"Det sker ikke for mig" kan ikke bruges mere

5 TYPISKE METODER, DE CYBERKIMINELLE BRUGER TIL AT ANGREBE DIN VIRKSOMHED

NIS2

Et nyt cyberdirektiv blev vedtaget i EU og øger kravene til cybersikkerhed. NIS-direktivets formål er at sikre en ensartet høj beskyttelse af den digitale infrastruktur i EU, som sikrer kritiske tjenester. NIS-direktivet regulerer både virksomheder og myndigheder, som skal leve op til de nye krav om cybersikkerhed senest i oktober 2024.

[Læs mere om NIS2](#)

I september 2023 sendte FSR – danske revisorer en ny NIS2 erklæringstemplate i høring blandt it-revisorer og it-sikkerhedsekspertter. Erklæringen publiceres på hjemmesiden, så snart den er klar.

Økonomisk kriminalitet og hvidvask

Temarapport om handelsbaseret hvidvask

Hvidvasksekretariatet udgav i december 2022 en temarapport om handelsbaseret hvidvask. Det er en særlig kompliceret form for hvidvask og meget svær at opdage, bl.a. fordi det ofte foregår i virksomheder, hvor en stor del af driften er helt legitim, og derfor sløres det, at en del af virksomhedens drift foretages med svig for øje. I rapporten gives et overblik over de risikoindikatorer, det er værd at holde øje med, hvis man vil afdække, om en kunde deltager i handelsbaseret hvidvask.

[Læs hele nyheden her](#)

Ny National Risikovurdering af Hvidvask

Hvidvasksekretariatet offentliggjorde i januar 2023 en ny national risikovurdering af hvidvask. Rapporten introducerede en ny måde at definere risikoniveauer på, idet der tales om begrænset (1), moderat (2), betydelig (3) og høj (4). Herved følger den nationale risikovurdering nu den samme skala som Europakommissionens supranationale risikovurdering.

Rapporten foretager også en risikovurdering af de fleste underretningspligtige brancher, og revisionsbranchen blev placeret i kategorien moderat (2). Som noget nyt beskriver rapporten i et særskilt afsnit forskellige metoder til hvidvask.

Den nationale risikovurdering af hvidvask skal sammen med den supranationale risikovurdering og den nationale risikovurdering af terrorfinansiering indgå i de underretningspligtiges egen risikovurdering.

[Læs hele nyheden her](#)

ODIN – en ny spiller på markedet for bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering

Med en ny bestemmelse i retsplejeloven blev der i 2022 mulighed for at oprette et netværk bestående af offentlige myndigheder og private aktører med henblik på at foretage konkret sagsbehandling af større hvidvasknetværk. Dette operative samarbejde har fået navnet ODIN (Operative Danske Informations – og efterretnings-Netværk) og blev oprettet 1. januar 2023 under ledelse af National enhed for Særlig Kriminalitet (NSK). Samarbejdet har i løbet af året udmøntet sig i flere notater, der beretter om forskellige hvidvaskmetoder.

Det er forventningen, at ODIN løbende vil udgive notater, når samarbejdet har afdækket nye metoder til hvidvask og terrorfinansiering.

[Læs hele nyheden og det første notat om hvidvask i forbindelse med køb af fast ejendom her](#)

Er din virksomhed klar til at foretage hvidvaskunderretninger?

Efter hvidvasklovens § 26 skal underretninger om hvidvask foretages omgående. Underretningen skal foretages via systemet GoAML. FSR – danske revisorer anbefaler alle virksomheder at oprette mindst én virksomhedskonto og mindst én personlig konto, hvorfra underretningerne kan gennemføres. Når man oprettes i systemet, vil man samtidig modtage information fra Hvidvasksekretariatet, f.eks. nye temarapporter og nationale risikovurderinger. I denne nyhed findes

der link til at oprette sig i GoAML, ligesom der findes link til en vejledning omkring, hvordan man foretager en underretning.

[Læs hele nyheden her](#)

Nyt vejledningsmateriale fra Erhvervsstyrelsens Hvidvasktilsyn

Erhvervsstyrelsen udgav i april 2023 to nye Q&A's. Det drejer sig dels om en uddybning af begreberne "forretningsforbindelsens formål" og "tilsigtede beskaffenhed" og dels om risikovurderingen af det enkelte kundeforhold.

[Læs hele nyheden her](#)

Ny udgave af Hvidvaskvejledningen – Opdateret afsnit om politisk eksponerede personer (PEP)

En politisk eksponeret person er en person, som bestrider et særligt offentligt tillidshverv og som følge af dette kan være udsat for bestikkelse og anden korrupsion. FSR – danske revisorers Hvidvaskudvalg har opdateret vejledningens afsnit 3.2, der beskriver f.eks. risikovurderingen af PEP-kunder, dokumentationskrav, og hvordan du skal forholde dig, hvis din kunde er en juridisk person, og der blandt de reelle ejere er en eller flere PEP. Som noget nyt er det nu også muligt at springe til et ønsket afsnit i vejledningen ved at klikke på afsnittet i indholdsfortegnelsen.

[Du kan læse hele nyheden, der også indeholder et link til den opdaterede vejledning, her](#)

Kampen mod hvidvask fortsætter: Nationalbanken gør flere sedler ubrugelige, og regeringen vil sænke kontantforbuddet til 15.000 kroner

Fremover bliver det ikke muligt at betale regningen på restauranten med en "tudse" eller to. Sedler fra gamle valutaserier og 1.000-kronesedlen fra den gældende serie bliver ugyldige som betalingsmiddel den 31. maj 2025. Nationalbanken forventer i øvrigt at lancere en ny serie i 2028 eller 2029.

[Læs mere her](#)

Skat og moms

Skat

Persoonskat – særligt for dig med kunder, der har medarbejdere, som arbejder i Danmark i en begrænset periode

Skattestyrelsen har oprettet en ny indgang via TastSelv Erhverv og TastSelv Borger, som gør det lettere for de virksomheder, der indsender blanket 04.069 – supplerende oplysninger til årsopgørelse på de ansattes vegne.

[Læs mere her](#)

Ny pjeces fra Skattestyrelsen vedrørende skattefri virksomhedsomdannelse

Skattestyrelsens enhed for kontrol af skattefri virksomhedsomdannelse ser en del fejl og udfordringer i forbindelse med omdannelsen fra virksomhed til selskab. Fejl kan koste dyrt, da det kan medføre, at virksomhedsomdannelsen bliver skattepligtig. Skattestyrelsen har derfor udarbejdet en pjeces "Fra virksomhed til selskab (skat.dk)" med vejledning til de vigtigste opmærksomhedspunkter målrettet rådgivere og revisorer.

[Læs mere her](#)

Ny vejledning: Undgå fejl ved beregning af afskrivninger

Skattestyrelsen ser en del fejl og udfordringer i forbindelse med afskrivning på aktiver. Fejlene kan selvsagt have store konsekvenser for virksomhedens skattepligtige resultat. I 2023 offentliggjorde Skattestyrelsen en ny vejledning med henblik på at nedbringe fejlene ved beregning af afskrivninger.

[Læs mere her](#)

Skattestyrelsen har identificeret nogle typiske fejl og mangler, som de ofte ser i oplysningskemaet og skatteregnskaberne for store selskaber og koncerner

Skattestyrelsen vil gerne bidrage til at sikre, at oplysningskemaerne er så fyldestgørende og korrekte som muligt på indsendelsestidspunktet, med henblik på at begrænse det opfølgende arbejde, som ofte er bebyrdende for alle parter.

[Læs mere her](#)

Overgang til MitID giver uventede problemer for digitalisering og produktivitet

En række revisions- og rådgivningsvirksomheder betjener sig af robotter, som døgnet rundt logger ind på SKAT.dk for at hente eller uploade data. Indtil 31. oktober 2023 kunne disse robotter anvende en certifikatløsning via NemID, der gjorde, at der ikke hver gang kræves en 2-trins godkendelse. Men efter overgang til MitID stiller Skattestyrelsen p.t. ikke en brugbar certifikatløsning til rådighed. Det går ud over digitaliseringen i samfundet og erhvervslivets produktivitet. FSR – danske revisorer er sammen med en række medlemsvirksomheder i intensiv dialog med både Skattestyrelsen og Digitaliseringsstyrelsen om sagen.

[Læs mere her](#)

Oplysningsfristen for selskaber blev udsat til den 25. august

I 2023 var der en periode med store udsving i funktionaliteten af indberetningssystemerne. Skattestyrelsen valgte derfor at udsætte oplysningsfristen til den 25. august. En historisk lang udsættelse. Udsættelsen omfattede alene selskaber, der har kalenderåret som regnskabsår. Fristen for indgivelse af transfer pricing-oplysningerne efter skattekontrollovens § 39, stk. 3, blev tilsvarende forlænget. FSR – danske revisorer takkede vores pragmatiske skatteminister Jeppe Bruus og hans forvaltning for rettidig omhu. Vi håber ikke, der bliver udsættelsesbehov i årene fremover.

[Læs mere her](#)

Ny ejendomsskattelev er nu vedtaget i Folketinget

Kort før folketingsårets afslutning blev det samlede lovkompleks om ny ejendomsbeskatning vedtaget med bredt flertal i Folketinget. Den nye ejendomsskattelev, L 113, blev behandlet sammen med L 114, der bl.a. implementerer de resterende dele af boligskatteforliget "Tryghed om boligbeskatningen" fra 2017. Ejendomsskatteleven vedrørte bl.a. rabatordning, hvorefter bolig-ejere, der har overtaget deres bolig inden 2024, tildeles en skatterabat, hvis boligejeren skal betale mere i boligskat ved overgangen til de nye regler, end hvis de gældende regler blev videreført til og med 2024. Endvidere en permanent indefrysningssordning, hvorefter boligejere kan vælge, at samlede stigninger i ejendomsværdiskat og grundskyld bliver indefrosset som et lån.

[Læs mere her](#)

Husk skattekontoens særlige leveregler

Ved betalinger til Skattestyrelsen er det vigtigt at være opmærksom på, at det ikke er muligt at have et beløb stående på Skattekontoen til fremtidige betalingsfrister. Din kunde kan tidligst betale til Skattekontoen fem dage før fristen, ellers er der risiko for, at beløbet sendes tilbage eller benyttes til at dække andre krav end tiltænkt.

[Læs mere her](#)

National implementering af minimumsbeskatningsloven

Den 23. juni sendte Skatteministeriet forslag til lov om en ekstraskat for visse koncernenheder (minimumsbeskatningsloven) i høring med frist den 18. august. Læs eller genlæs FSR – danske revisorers høringsvar.

Allerede dagen efter Folketingets åbning den 4. oktober fremsatte skatteminister Jeppe Bruus (S) forslag til lov om ekstraskat for visse koncernenheder (minimumsbeskatningsloven). [Læs om FSR – danske revisorers foreløbige refleksioner.](#)

[Link til fremsættelse af lovforslaget](#)

Generationskifte af fast ejendom inden for bo- og gaveafgiftskredsen

Ejendomsvurderingssystemet har efterhånden i adskillige år været medvirkende årsag til, at generationskifte af fast ejendom inden for gaveafgiftskredsen er retssikkerhedsmæssigt utrygt. Vi har de senere år set udkast til styresignaler, diverse domspraksisser og nu også fået foreløbige ejerboligvurderinger. [FSR – danske revisorer har gjort status.](#)

Regeringen har præsenteret sin 2030-plan

Regeringen har præsenteret sit bud på forvaltning af statens midler i den offentlige sektor frem mod 2030.

[Læs mere her](#)

Regeringens forslag til en ny personskattereform

Den 6. november 2023 præsenterede SVM-regeringen sit udspil til en skattereform, der i umiddelbar provenuvirkning nedsætter skatterne med ca. 10 milliarder. Med reformen øges beskæftigelsesfradraget, enlige forsørgere tildeles et ekstra beskæftigelsesfradrag, og topskatten om-lægges. Det forventes, at skattereformen vil øge arbejdsudbuddet med 5.150 fuldtidspersoner frem mod 2030.

[Læs mere her](#)

Glæde over ny aftale, som bremser voldsomme stigninger i dækningsafgift

I november 2023 indgik forligskredsen på ejendomsskatteområdet aftale om, at dækningsafgiften på erhvervsejendomme årligt ikke kan stige med mere end 10 pct. Dermed beskyttes tusindvis af virksomheder mod meget store skattesmæk med tilbagevirkende kraft. FSR – danske revisorer har fra starten støttet netop en sådan ændring. Samtidig er der fortsat visse udfordringer med efterreguleringer og renteberegning af dækningsafgiften.

[Læs mere her](#)

Moms og afgifter

Nye registreringsregler ved forsendelse af punktafgiftspligtige varer mellem EU-lande

I februar 2023 blev der indført nye registreringsregler om punktafgiftspligtige varer. Så hvis man har kunder, der handler med punktafgiftspligtige varer på tværs af landegrænser, skal de være opmærksomme på nye registreringsregler.

[Læs mere her](#)

Nyt it-toldsystem - til dig med kunder, som arbejder med eksport og forsendelser

Den 1. maj 2023 åbnede Toldstyrelsen for deres nye it-system DMS Eksport og DMS Forsendelse (NCTS) til angivelser af eksport og forsendelser.

[Læs mere her](#)

De typiske fejl ved ansøgning om momskompensation

Skattestyrelsen ser en del fejl og udfordringer i forbindelse med, at almennyttige og velgørende foreninger mv. søger om kompensation for moms, og har derfor identificeret de typiske 6 fejl med særlig relevans for velgørende foreninger.

[Læs mere her](#)

Udhulet lempelse af energiafgiften for hotellers rumvarme

FSR – danske revisorer har i oktober afgivet hørings svar til Skatteministeriets lovforslag om lempelse af energiafgiften for hotellers rumvarme. Vi er kritiske over for ministeriets meget snævre fortolkning af en indkvarteringsydelse samt risikoen for store administrative byrder for virksomhederne, når loven skal føres ud i livet. Med den meget snævre fortolkning af indkvarteringsydelse er lovens bogstav, som det foreligger i udkastet til lovforslag, i strid med de politiske intentioner ("lovens ånd") bag de politiske aftaler i henholdsvis 2019 og 2022.

[Læs mere her](#)

Styresignal om momspligt ved overnatning indebærer fortsatte gråzoner og uklarheder

Skattestyrelsen havde i august et udkast til styresignal i høring om moms af udlejning af værelser i hoteller, ferieejligheder og lignende. FSR – danske revisorer afgav høringssvar. I høringssvaret fremhæver vi bl.a., at styresignalet øger retsikkerheden på et i forvejen vanskeligt gennemskueligt område med flere gråzoner. Sagens kerne er momspligten ved udlejning af fx ferieejligheder, og det springende punkt er især, om mulighed for servering findes i nær eller umiddelbar tilknytning til ferieejlighedernes beliggenhed – men hvordan definerer man "i nærheden eller i tilknytning til en feriebolig" i praksis?

[Læs mere her](#)

Erhvervsret

GDPR for små virksomheder

Datatilsynet åbnede i maj 2023 for et nyt vejledningsunivers om GDPR på deres hjemmeside. Her kan interesserede få en overskuelig indføring i GDPR-reglerne og se konkrete eksempler på den praktiske håndtering. Det hele er skrevet på et forståeligt dansk.

[Læs mere her](#)

Erhvervsstyrelsen ændrer praksis ved visse fusioner og spaltninger

Erhvervsstyrelsen oplyste i maj 2023, at der ikke længere vil være manuel sagsbehandling i Erhvervsstyrelsen ved anmeldelse om straks-fusion eller straks-spaltning af anpartsselskaber. Anmeldelsen vil blive straks-afgjort af Erhvervsstyrelsen, og dermed bortfalder sagsbehandlingstiden på 6-8 uger. En straks-afgørelse fordrer, at der er udarbejdet en positiv vurderingsmands-erklæring om kreditorernes stilling.

[Læs mere her](#)

Grænseoverskridende regler

Nye omfattende regler i selskabsloven om grænseoverskridende omdannelser, fusioner og spaltninger trådte i kraft den 10. marts 2023. Reglerne skal gøre det lettere for danske selskaber at gennemføre grænseoverskridende transaktioner samtidig med, at kapitalejere, kreditorer og medarbejdere beskyttes.

[Læs mere her](#)

Kvalitet

Værktøjer til implementering og forståelse af de nye ISQM-standards

IAASB har udarbejdet en række dokumenter, værktøjer og vejledninger til brug for implementeringen af kvalitetsstyringsstandarderne. IFAC har også udarbejdet nogle artikler, og vil løbende videreudvikle vidensdatabasen på området for ISQM. Nyt materiale vil blive offentliggjort på deres hjemmeside ifac.org/qualitymanagement

[Læs hele nyheden, der også indeholder links til artikler og webinarer om ISQM, her](#)

Årsagsanalysen: Et vigtigt værktøj til sikring af høj kvalitet

I ISQM 1 er der krav om, at der foretages en årsagsanalyse, når den interne overvågning har registreret fejl og mangler. I nyheden her kan du læse mere om årsagsanalysen, og du kan se et eksempel på en situation, hvor årsagsanalysen konkret har tilført værdi til revisionsvirksomheden ved at sikre, at det blev opdaget, at der var nogle uhensigtsmæssigheder i de procedurer, som der blev arbejdet efter i virksomheden. På denne måde kunne årsagsanalysen i samspil med den interne kontrol medvirke til en bedre efterlevelse af de krav om kvalitet, som revisorbranchen er underlagt. Det førte til, at risikoen for, at lignende fejl og mangler gentager sig i fremtiden, mindskes, hvorved en undersøgelsessag potentielt undgås.

[Du kan læse hele nyheden og hele eksemplet her](#)

Erhvervsstyrelsens årsberetning om tilsyn og kontrol 2022

Erhvervsstyrelsen offentliggjorde i juli 2023 sin årsberetning om tilsynsarbejdet i 2022. Rapporten beskriver blandt andet, hvordan Erhvervsstyrelsens brug af machine learning til at genkende svigsmønstre har effektiviseret den forebyggende indsats i forhold til for eksempel selskabsregistrering og til at udsøge fiktive regnskaber.

Årsberetningen indeholder særskilte afsnit om:

- Selskabskontrol
- Regnskabskontrol
- Tilsyn med revisorer og revisionsvirksomheder
- Hvidvasktilsyn
- Tilsyn med erhvervsdrivende fonde.

Endvidere omtaler årsberetningen fire fokusområder:

- Effektiv kontrol- og tilsynsindsats
- Indsats mod organiseret økonomisk kriminalitet
- Forbedret datakvalitet
- Tværgående myndighedssamarbejde

[Du kan læse hele nyheden og rapporten her](#)

Faglig Hotline

Som medlem i FSR – danske revisorer kan du stille faglige spørgsmål til vores konsulenter, hvis du har behov for faglig sparring. Du skal benytte formularen på vores hjemmeside: fsr.dk/hotline. De følgende er eksempler på spørgsmål og svar fra denne hotline.

Er der krav om billedlegitimation?

Vi tjekker selvfølgelig kundernes identitet, når vi indleder nye kundeforhold, men hvorledes skal vi som revisorer forholde os, hvis en kunde ikke har et billed-id? Typisk er det ældre mennesker, der ikke har gyldigt kørekort længere, og hvor passet er udløbet.

I Hvidvaskvejledningen for revisorer, juni 2022, fremgår blandt andet følgende under punkt 3.1:

"Det afgørende er, at virksomheden føler sig sikker på kundens identitet og har sikret sig den fornødne kontrol heraf, og dette beror altid på en konkret vurdering. Virksomheden bør derfor i nogle tilfælde ud fra en konkret vurdering bede om flere kontrolkilder, hvis dette er nødvendigt for at opnå den fornødne sikkerhed i det konkrete tilfælde.

Der stilles ikke krav om, at revisor skal kræve ... [Læs hele svaret](#)

Revisors uafhængighed ved afgivelse af vurderingsberetning

Min svigerdatter vil stifte et selskab med apportindskud. Hun skal være en af to ejere og også direktør i selskabet. Må jeg som godkendt revisor skrive under på vurderingsberetningen?

Det korte svar er nej. En vurderingsberetning er en erklæring med sikkerhed, hvorfor revisor skal være uafhængig efter revisorlovens § 24 ved afgivelsen af denne type erklæring.

Efter uafhængighedsbekendtgørelsens § 2, stk. 3 er svigerbørn som udgangspunkt ikke ... [Læs hele svaret](#)

Har selskabet revisionspligt?

Selskab A/S ejer 25 procent af anparterne i et associeret selskab, som har tre datterselskaber. Det associerede selskab er moderselskab i en koncern, der udarbejder koncernregnskab. Jeg skal afgøre, om der er revisionspligt i Selskab A/S. Skal jeg ved vurderingen af beløbsgrænserne medregne tallene for omsætning, balance og antal ansatte for det associerede selskabs eget årsregnskab? Eller skal jeg medregne tallene for det koncernregnskab, der udarbejdes af det associerede selskab?

Når du skal afgøre, om Selskab A/S har revisionspligt, skal du medregne tallene for det associerede selskabs eget årsregnskab og altså ikke tallene i koncernregnskabet. Selvom Selskab A/S kun ejer 25 procent af det associerede selskab, skal du medregne ... [Læs hele svaret](#)

Revisionspligt når balance overskrider 50 millioner kroner

Et selskab i regnskabsklasse B har gennem flere år haft en balancesum på mere end 50 millioner kroner og skal derfor revideres fra den 1. januar 2023. Hidtil har vi kun ydet assistance med opstilling af årsrapporten. Selskabets vedtægter indeholder ikke noget om revision, så vedtægterne skal vel ændres nu? Skal vi lade os registrere hos Erhvervsstyrelsen som revisorer sådan rent formelt – eller er dette ikke nødvendigt? Vi bliver vel nødt til også at revidere 2022-tallene, da de jo vil indgå som sammenligningstal i den reviderede årsrapport for 2023?

Om det er nødvendigt at ændre selskabets vedtægter, afhænger af, hvad der konkret står – eller ikke står – i selskabets vedtægter. Vedtægterne behøver ikke at indeholde noget om revision. Hvis det fremgår af de nuværende vedtægter, at selskabet har fravalgt revision, skal ... [Læs hele svaret](#)

Tilbageførsel af en nedskrivning

Et selskab i regnskabsklasse B har en aktiepost i et unoteret selskab. Aktierne er klassificeret som et anlægsaktiv og måles til kostpris eller genindvindingsværdi, hvis denne er lavere. I årsregnskabet for 2021 blev aktierne nedskrevet til ca. 50 procent af kostprisen på grund af Covid-19-situationen. Det har vist sig, at nedskrivningen ikke var nødvendig, og ledelsen ønsker nu at tilbageføre nedskrivningen. Hvordan skal en sådan indtægt præsenteres i resultatopgørelsen?

Hvis tilbageførslen af en nedskrivning er udtryk for et ændret regnskabsmæssigt skøn, gælder årsregnskabslovens § 52 og § 54, og så skal tilbageførslen indregnes i samme post, som den oprindelige nedskrivning. Hvis nedskrivningen blev præsenteret i posten "Nedskrivning af finansielle aktiver", skal ... [Læs hele svaret](#)

Note om særlige poster

Et selskab i regnskabsklasse B havde i regnskabsåret 2021 væsentlige gevinster på salg af nogle anlægsaktiver. Gevinsterne blev indregnet som "Andre driftsindtægter" og var dermed indeholdt i "Bruttofortjenesten". En note om særlige poster forklarede forholdet, jævnfør årsregnskabslovens § 67 a. Skal årsrapporten for 2022 også oplyse om særlige poster, når de væsentlige gevinster kun vedrører sammenligningstallene, altså regnskabsåret 2021?

Nej, der er ikke krav om at oplyse om særlige poster, der vedrører sammenligningsåret. Notekravet om særlige poster i § 67a vedrører kun regnskabsåret, ikke sammenligningsåret. Årsregnskabslovens generelle princip er, at der kun er krav om ... [Læs hele svaret](#)

Revisorerklæring i risikobrancher

Et selskab i regnskabsklasse B med nettoomsætning på mere end fem millioner kroner befinder sig i en såkaldt risikobranche og skal derfor fremadrettet have en revisorerklæring på årsregnskabet. Selskabets regnskabsår er den 1. juli – den 30. juni. Skal der være en revisorerklæring på årsregnskabet per 30.6.2023 eller først per 30.6.2024?

De nye regler, der fremgår af årsregnskabslovens § 135, stk. 5, har virkning for regnskabsår, der begynder den 1. januar 2023 eller senere. For at blive omfattet af reglerne skal selskabets nettoomsætning ... [Læs hele svaret](#)

Revisors oplysningsforpligtelse ved kundes konkurs

Min kunde er gået konkurs, og nu har jeg fået et brev fra en advokat om, at selskabet er taget under konkursbehandling, og at jeg skal sende alt materiale, jeg har, vedrørende kunden. Hvad er jeg forpligtet til at udlevere?

Hvis et selskab går konkurs, indtræder kurator i ledelsens sted, og revisor er forpligtet til at udlevere de fornødne oplysninger til behandling af boet. Lovgrundlaget er konkurslovens §§ 100 og 105, og forpligtelsen påhviler ... [Læs hele svaret](#)

Digitale underskrifter på regnskabsdokumenter

Jeg er revisor for en virksomhed, hvis direktør har navne- og adressebeskyttelse. Dette medfører, at man på digitalt underskrevne dokumenter ikke kan se navnet på direktøren, men blot at der ved underskriften står "NAVNE & ADRESSEBESKYTTET". Er underskriften på årsrapporten gyldig, når navnet ikke fremgår?

Nej, den digitale underskrift er ikke gyldig. Det fremgår af § 3 i »bekendtgørelse nr. 1054 af 31. maj 2021 om indberetning til og offentliggørelse af årsrapporter m.v. i Erhvervsstyrelsen samt kommunikation i forbindelse hermed«, at når et regnskabsdokument underskrives, skal ... [Læs hele svaret](#)

Revisorens tavshedspligt

En af mine klienter er blevet sigtet af politiet. I den forbindelse ønsker politiet at stille mig nogle spørgsmål om min klient. Har jeg pligt til at svare, eller vil det være et brud på min tavshedspligt?

Revisorens tavshedspligt efter revisorloven er meget vidtrækkende og gælder erklæringsopgaver både med og uden sikkerhed. Helt grundlæggende kan man sige, at medmindre din klient har givet sit samtykke, gælder din tavshedspligt.

Du har dog ikke tavshedspligt om forhold, som lovgivningen enten ... [Læs hele svaret](#)

Skal moderselskabet revideres?

Jeg har et spørgsmål til den nye regel i årsregnskabslovens § 135, stk. 2, om revision af selskaber med en balancesum der overstiger 50 millioner kroner. En lille koncern i regnskabsklasse B består af en modervirksomhed og en dattervirksomhed. Der er ingen associerede virksomheder. Koncernens nettoomsætning og antal ansatte er under de kendte størrelsesgrænser for revisionspligt i årsregnskabslovens § 135, stk. 1, så hverken moder eller datter skal revideres efter den bestemmelse. På balancedagen er moders balancesum 20 millioner kroner og datters balancesum er 40 millioner kroner. Bliver moderselskabet fremover fanget af den nye bestemmelse om revisionspligt i årsregnskabslovens § 135, stk. 2, da koncernens balancesum overskrider 50 millioner kroner?

Det korte svar er, at moderselskabet ikke fanges af revisionspligten, fordi moderselskabets egen balance er under 50 millioner kroner, jævnfør årsregnskabslovens § 135, stk. 2. Efter årsregnskabslovens § 135, stk. 2 skal en virksomhed revideres, hvis ... [Læs hele svaret](#)

Kendelser fra Revisornævnet og domme

Baggrund

Kraftigt fald i antal indbragte sager ifølge Revisornævnets årsberetning 2022

Revisornævnet har offentliggjort sin årsberetning for 2022, hvor det fremgår, at antallet af indbragte sager er faldet med cirka en tredjedel. Uafhængighed – og de dermed meget høje bøder – udgør dog fortsat en del af nævnets arbejde.

[Læs mere her](#)

Revisornævnskendelser og domme

Flere nævnskendelser om COVID-19-erklæringer – bøder mellem 20.000 og 40.000 kroner

I november 2022 offentliggjorde Revisornævnet en række nævnskendelser, herunder syv kendelser relateret til afgivelse af erklæringer på COVID-19-kompensationsordninger.

[Læs mere her](#)

Revisornævnskendelse om en forretningsmæssig forbindelse stadfæstet i byretten

En revisor blev idømt en bøde på 100.000 kroner for overtrædelse af bestemmelsen om en velinformeret tredjemand og af revisorlovens § 16, stk. 4, om oplysning om ikke at være uafhængig ved assistanceerklæringer.

[Læs mere her](#)

En klassisk forretningsmæssig forbindelse og måske en ny generalklausul – bøde på 100.000 kroner

Revisor blev i sag nr. 043/2022 idømt en bøde på 100.000 kroner for en klassisk forretningsmæssig forbindelse. Sagen rejste dog spørgsmålet om, hvorvidt en ny generalklausul er fundet, da revisor blev indklaget for § 6 om "andre trusler mod uafhængigheden" frem for § 1 om "en velinformeret tredjemand".

[Læs mere her](#)

Revisornævnskendelse om en forretningsmæssig forbindelse stadfæstet i byretten

I sag nr. 70/2020 blev revisor idømt en bøde på 100.000 kroner for overtrædelse af uafhængighedsbekendtgørelsens § 2, stk. 1, nr. 5, om forretningsmæssige forbindelser. Byretten i Roskilde har ved dom af 3. februar 2023 stadfæstet kendelsen, der nu er anket til Østre Landsret.

[Læs mere her](#)

Hesalight – Revisor frifundet for erstatningsansvar i Østre Landsret

Hesalights revisor blev sammen med tre bestyrelsesmedlemmer i byretten dømt til at betale en erstatning på 200 millioner kroner til selskabets konkursbo. I Østre Landsret blev revisor dog frifundet, da konkursboet ikke havde løftet bevisbyrden for årsagssammenhæng mellem revisors handlinger og konkursboets tab.

[Læs mere her](#)